

IKỌ AKABARE EDI OBUKIDEM

John 1:1-34

QYQHỌ UKPEP-ŊKPỌ 27

Eke Ikọ Owo

IKỌ IBUOT: “Oto ke Enye ekenam kpukpru ńkpọ; ndien mitoho ke Enye, inamke ńkpọ baba kiet eke ekenamde” (John 1:3).

I Ikọ Ke Eritọñ Obot

- 1 Mbemiso ererimbot odu, Ikọ okodu; koro Ikọ edi nsinsi Abasi, John 1:1; 17:5; 1 John 1:1; 5:7; Eriyarare 19:13
- 2 Ikọ okodu ye Abasi ke ini ebotde Enyọñ ye isọñ, John 1:2; Mme Hebrew 1:1,2
- 3 Ikọ edi Andibot kpukpru se idude, se enyin okutde ye se enyin mikwe, John 1:3; Ẹwẹd Mbon Colossae 1:16; Ẹwẹd Mbon Rome 1:20

II Ikọ Edi Uwem Ye Uñwana Owo

- 1 Uñwana owo ama ayama ke ekim, ekim inyuñ ikanke enye, John 1:4, 5; 3:19; 1 John 1:5, 6; 2 Ẹwẹd Timothy 1:10
- 2 Utom John, ọduọk-owo-mmọñ ekedi ndidi ntiense nnọ Uñwana oro, John 1:6-8; Isaiah 40:3-5
- 3 Ikọ edi ata Uñwana, emi anamde enyin añwaña kpukpru owo eke ododuk ke ererimbot, John 1:9; 8:12; Matthew 4:16

III Ikọ Ama Akabare Edi Obukidem Ke Ini Jesus Akamanade

- 1 Enye okodu ke ererimbot emi Enye okobotde, edi ererimbot kpa ye idem iman Esie idiọñọke Enye, John 1:10, 11; Matthew 1:23; Isaiah 1:3; Ẹwẹd Mbon Ephesus 4:18
- 2 Edi mmọ emi ekenimde Enye ke akpanikọ ema emana obufa enyuñ enam mmọ edi nditọ Abasi, John 1:12, 13; 3:3; Ẹwẹd Mbon Philippi 2:15; 1 John 3:1
- 3 Ikọ ama akabare edi obukidem ke ini mme angel ekesiande emana Esie ke Bethlehem, John 1:14; Matthew 1:23; Luke 2:10, 11

IV Ikọ-ntiense John Ke Abaña Ikọ Emi Akakabare Edi Obukidem

- 1 Enye emi eketienede John ke edem akabare ebem enye iso, koro Enye ekebemde enye iso odu, John 1:15; 3:30
- 2 Moses ekedi andinọ ibet, edi Jesus Christ edi Andinọ Uwem, John 1:16, 17; 11:25; 1 Ẹwẹd Corinth 15:45
- 3 Ikọ edi eriyarare Abasi nnọ owo, oro edi, ata mbiet Idem Esie, John 1:18; 14:9; Mme Hebrew 1:3

V Ikọ-ntiense Emi John Etiñde Ọnọ Mme Jew

- 1 Mme mbume mmọ: Nte afo edi Christ? Elias? Anditiñ ntiñ-nnim ikọ oro? John 1:19-22 Malachi 4:5, 6
- 2 Mfaña ye eriyarare John: “Ami ndi uyo andifiori ke desert,” John 1:23; Luke 1:17; 16:16
- 3 Ikọ-ntiense John ete ke imọ ida mmọñ inim owo uduọk-mmọñ, edi Christ onim uduọk-mmọñ ke Edisana Spirit, John 1:24-28; Matthew 3:11

VI Ikọ Ntiense John Ke Abaña Uduọk-mmọñ Jesus

- 1 Ikọ-ntiense esie ke ini Jesus ọkọbiọñọrede: “Sese, Eyen-erọñ Abasi emi emende mme idiọk-ńkpọ ererimbot efep,” John 1:29-31; Matthew 1:21
- 2 Ke ini ekeduọkde Jesus mmọñ, John ama okut Spirit otode ke enyọñ osuhọre nte ibiom, John 1:32, 33; Isaiah 61:1; Luke 4:18-21
- 3 Ndien sia ema ekebem iso esian enye, John etie ntiense ete ke Jesus edi Eyen Abasi, John 1:34; Mme Hebrew 7:3.

SE EKPEPDE EBAÑA

Etim efiok Eti-mbuk John ke ntak emi ikọ ñwede esie ememde ndikot, edi mi ke ñtọño ibuo esie, edima mbet emi, emi okonimde ibuo esie ke ikpanesit Ete-Ufok esie, ada fi oduk ke mme uniọn ye utuño ke Christ emi ayañade ifiok owo.

“IKỌ okodu ke eritọño, IKỌ okonyuñ odu ye Abasi, IKỌ onyuñ edi Abasi.” Nsek-eyen emi akamanade ke usin-udia ufene ke Bethlehem ke utibe okoneyo oro, Emi okokoride ọwọrọ owo, Emi John ye mbet eken ekesańade enyuñ enemede nneme — owo Galilee emi, eyen anam-usọ, Enye okodu ye Abasi, mbemiso editọño ini, mbemiso enyọn ye isọn edu, Enye ekedi Abasi! Enye ekedi Enye emi okotode ke odudu Esie etiñ ikọ ndien ererimbot ọwọrọ odu. Mme flawa, mme eto, mme obot ye ikpọ obot, mme inyañ ye una-isọn, kpukpru edi utom ubok Esie. Ke ebiet emi oyomde usuñ okpọn utin, ofiọn ye ntantafioń ema emen Enye edori ke ebekpo ye akwa ubon emi Enye ekenyenede ye Ete (John 17:5). Edi ini ama edi emi Enye okokpọnde ebekpo oro. Ntak emi Enye okokpọnde? Man ọsuhọre edi ke idiok ererimbot ye akpan ntak ndinyaña ubon owo emi ekesopde, ntak efen iduhe. “Eyen Owo ekedi ndiyom ndinyuñ nnyaña se isopde.” “Okposuk edi nte enye ekedide enyene-ńkpọ, ke ntak mbufo Enye akabare edi ubuene, man oto ke ubuene Esie mbufo ekabare edi mme enyene-ńkpọ.”

Ekabare ikọ oro **Ikọ** ke ibuo-ñwede emi eto usem emi, **Logos**, emi enyenede ntọtuño edikabare akan nte akpa ikọ owutde. **Logos** ọtuño akan Ikọ emi etińde-tiń mme ewetde-wet. Nte ededi, John inamke ndudue nte enye adade ikọ emi esin ke usem. Enye itińke ibańa owo efen ke mibohoke Jesus Christ (John 1:14), nsinsi Eyen Abasi (John 17:5), ọyọhọ Owo Iba ke mbuo Abasi Ita ke kiet (1 John 5:7).

Mme anditiń ntiń-nnim ikọ ke eset eketiń etop Abasi, edi Jesus Christ ekedi ye etop emi okponde akan. Kpukpru nnyin imemehe ye John 3:16: “Koro Abasi akamama ererimbot ntem, tutu Enye osio ikpọn-ikpọn Eyen emi Enye obonde ọnọ, man owo ekededi eke ọbuotde idem ye Enye okutak edi enyene nsinsi uwem.” Okwọrọ-ikọ kiet ama ọdọhọ ete, “ata etop ima emi Abasi ọnọde esok ererimbot edi edibon Eyen Esie kierakiet.” Nnyin imekeme ndidọhọ ite ke akpanikọ Enye ekedi **Etop** emi mme anditiń ntiń-nnim ikọ eketińde ebańa; koro kpukpru mmọ, ọtọńọde ke Moses suhọre, ekenyan ubok ewut Enye. Kpa ye akamba ete nnyin Abraham, ekeme ndibat enye nsin ke otu mmọ, koro Ọbọn okodọhọ abańa enye ete, “Ete mbufo Abraham akadat esit ndikut eyo Mi; enye okokut onyuñ adat esit.” Ata akamba ye ñwọrọ-nda **Ibuot-Ikọ** ke Ibet, mme Anditiń ntiń-nnim ikọ, ye mme Psalm edi edidi Messiah. Paul ñko ama onyuñ etiñ ikọ abańa usen Esie: “Abasi, emi akadade mme prophet etiñ ikọ mkpuhọ-mkpuhọ ye ke nsio-nsio usuñ ọnọ mme ete nnyin ke eyo oko, ke ukperedem ini emi ama etiñ ọnọ nnyin ke Eyen; emi Enye ekemekde onim, ete edidi andinyene kpukpru ńkpọ, okonyuñ adade ubok Esie obot ekondo” (Mme Hebrew 1:1, 2). Jesus Christ edi Etop emi Abasi ọnọde esok ererimbot emi, **Logos**, Emi John ekewetde. Ndien Abasi onyuñ owuk nnyin ndikop Ikọ Esie: “Emi edi edima Eyen Mi, emi mmenem esit ye Enye; ekop uyo Esie.”

Jesus Christ edi Uwem ñko, “Uwem odu Enye ke idem; uwem oro onyuñ edi uńwana owo” (John 1:4). Jesus ama etiñ ọnọ Thomas emi ekeyikde ete, “Ami ndi usuñ ye akpanikọ ye uwem.” Enye ama ọdọhọ Martha ke ini mkpa eyen-eka esie ete, “ami ndi eriset ye uwem: owo eke ọbuotde idem ye Ami, okposuk edi nte enye ama akpa, enye eyedu uwem.” Enye ama ọdọhọ otu owo ete, “Ke akpanikọ ke ndọhọ mbufo, owo eke okopde uyo Mi, onyuñ ọbuotde idem ye Enye emi okodọńde Mi, enyene nsinsi uwem, inyuñ idukke ke ikpe, edi ama oto ke mkpa ebe oduk ke uwem.”

Jesus Christ ekedi ke isọn ndinọ se ikponde ikan edu-ukpono, se ikponde ikan mme ukpep-ńkpọ, se ikponde ikan usuñ nte owo Abasi okpodude uwem. Akpan ntak eridi Esie ekedi ndiyak Idemesie nte uwa usio-isop idiok-ńkpọ, man oto ke Enye, mme owo enyene uwem, enyuñ edediọn enyene ekan. Mme ukpep-ńkpọ Jesus enana ndo enyuñ esana, enyuñ eyarade se idide akpanikọ ke esit owo kiet-kiet. Mme idaha edu-uwem anditiene-Chris emi Enye onimde ekoń, etiñ eyire ke esit owo ete ke mme owo ekpedu uwem ntre. Edi baba mme ukpep-ńkpọ, baba idaha edu-uwem anditiene-Chris, baba idaha edu-uwem emi enimde ikemeke ndinam owo emi ama akakpa esine ke ndudue ye idiok-ńkpọ odu uwem. Se mme owo eyomde edi Christ emi edide **Eriset** ye **Uwem**, kpa **Logos** emi okodude ye Abasi, Emi onyuñ edide Abasi.

MME MBUME

- 1 Anie ke John eketiń abańa ke ini enye ọdọhọde ete, “IKỌ okodu ke eritọño?”
- 2 Ewe ufań ke ibuo-ñwede emi owut enye emi enye eketińde abańa?
- 3 Ke mme ufań ewe ke mme ñwede esie eken ke John etiñ abańa akamba akpanikọ emi?
- 4 Nso ikedi ñwọrọ-nda ibuo ikọ emi mme Anditiń ntiń-nnim ikọ ke Akani Ediom eketińde ebańa?
- 5 Nso ke Ibet, mme Anditiń ntiń-nnim ikọ, ye mme Psalm ekenyan ubok ewut?

- 6 Nso ikedi ukpuhore ke utom Moses ye utom Christ ke ererimbot emi?
- 7 Ke ini John okodohode ete “IKQ akabare edi obukidem,” enye eketiñ abañā anie? Ewe akwa usen ke ikọ emi anyan ubok owut?
- 8 Ke ama akayarade ete Jesus Christ edi Ikọ emi, nso akamba akpanikọ efen ke John ayarare mi ke abañā se (Enye) Jesus edide?
- 9 Anie ke John etiñ abañā ke ini enye odohode, “Oto ke Enye ekenam kpukpru ñkpọ?”
- 10 Siak itie iba efen ke Nwede Abasi emi osogode akpanikọ emi ete “Oto ke Enye ekenam kpukpru ñkpọ.”
- 11 Nso ikedi utom John, oduok-owo-mmọñ ke abañā Jesus Christ?
- 12 Tiñ se John, oduok-owo-mmọñ eketiñde emi owutde ete ke Jesus ekedi ndiyak Idemesie nnọ nte uwa.